

اولین مسابقه بوکس ربات‌ها

اولین مسابقه بوکس ربات‌های انسان‌نما در شهر هانگژو چین برگزار شد. در این مسابقه، ربات‌ها حرکات پیچیده‌ای نظیر مشت‌های مستقیم، هوک و ضربه از کنار را نظیر انسان‌ها انجام دادند و موفق شدند پس از افتادن به زمین بلند شوند. این مسابقه شامل دو بخش نمایشی و رقابتی بود و پیشرفت دوام باتری و ساخت ربات‌ها را به نمایش گذاشت. ربات‌های انسان‌نمای چینی با سرعت زیادی در حال تکامل هستند و دامنه کاربرد آنها در حوزه‌های مختلف صنعت و کارهای خانگی گسترش می‌یابد. طبق اعلام مؤسسه الکترونیک چین، بازار ربات‌های انسان‌نمای چین تا سال ۲۰۳۰ به ۱۲۰ میلیارد دلار خواهد رسید. علاوه بر رویداد اخیر، قرار است اولین تورنمنت رزمی جهان با حضور ربات‌های انسان‌نمای دسامبر در شنژن چین برگزار شود. شرکت چینی Unitree Robotics شریک اصلی این مسابقه بودویکی از ربات‌های شرکت‌کننده نیز ربات انسان‌نمای پرچم‌دار این شرکت با نام Unitree G1 بود.

ممنوعیت شبکه‌های اجتماعی برای نوجوانان

به گزارش خبرگزاری NBC، اخیراً لایحه‌ای در تگزاس از کمیته سنا عبور کرده که استفاده از رسانه‌های اجتماعی را برای افراد زیر ۱۸ سال ممنوع می‌کند و قرار است میان نمایندگان سنای تگزاس به رأی گذاشته شود. این لایحه تادوم ژوئن و پایان جلسه قانون‌گذاری ایالت فرصت دارد تا به تصویب سنا و فرماندار برسد؛ یعنی حدود یک‌هفته زمان باقی مانده است. اوایل سال جاری میلادی، این لایحه از کمیته مجلس نمایندگان عبور کرد و در مجلس نمایندگان ایالتی تصویب شد. اگر این لایحه به قانون تبدیل شود، پلتفرم‌های اجتماعی را موظف می‌کند سن افرادی که قصد ایجاد حساب کاربری دارند، تأیید کنند. ایالت تگزاس پیش از این قانون مشابهی برای تأیید سن کاربران در سایت‌های بزرگسالانه تصویب کرده بود. به‌علاوه این ممنوعیت در تگزاس به والدین امکان می‌دهد، حساب کاربری فرزند خود در پلتفرم‌های اجتماعی را حذف کنند. پلتفرم‌ها ۱۰ روز فرصت خواهند داشت به این درخواست والدین عمل کنند، در غیر این صورت دادستان کل ایالت آنها را جریمه خواهد کرد.

نارضایتی نیمی از جوانان از اینترنت

طبق نظرسنجی جدیدی در بریتانیا که موسسه استاندارد بریتانیا (British Standards Institution) انجام داده، نزدیک به نیمی از جوانان، دیدگاهی علیه حضور همیشگی اینترنت دارند و از فرسودگی دیجیتالی مغزی ناراضی هستند. در این نظرسنجی از میان ۱۳۰۰ شرکت‌کننده که بین ۱۶ تا ۲۱ سال داشتند، ۶۸ درصد گفتند که پس از وقت‌گزانی در شبکه‌های اجتماعی، حال‌شان بدتر می‌شود و ۵۰ درصد به‌طور کامل از اعمال محدودیت زمانی برای استفاده از اپلیکیشن‌های شبکه‌های اجتماعی، حمایت کردند. ۴۷ درصد از شرکت‌کنندگان هم به‌صراحت گفتند که ترجیح می‌دادند دوران جوانی‌شان را در دنیایی بدون اینترنت سپری کنند. این نظرسنجی پرسش‌هایی را درباره تأثیر اینترنت بر سلامت روان نوجوانان و جوانان مطرح می‌کند و می‌خواهد دریابد چگونه می‌توان بدون آنکه رویکردی بیش از حد کنترل‌گر یا سختگیرانه اتخاذ شود، دست به مداخله زد.

قانون یا قیضه؟

رگولاتوری رمزارزها از یک هفته پیش به موضوع مواجهه بانک مرکزی و وزارت ارتباطات تبدیل شده است

▼ سایه تهدید و گلایه از انحصار

در میدان پیچیده رمزارزها در ایران، یک حقیقت از همان ابتدا سایه انداخته است: نبود شفافیت قانونی و سردرگمی نهادی. برای فعالان این بازار، این یعنی حرکت در مسیری مه‌آلود، جایی که نه نشانی از مقصد هست، نه نقشه‌ای روشن از مسیر. هر نهاد، برداشت خودش را از قوانین دارد و چارچوب مشخصی هم برای تمایز نقش‌ها و مسئولیت‌ها وجود ندارد. نتیجه؟ بازار پرریسک، تصمیم‌های متناقض، و سرمایه‌گذاران و کسب‌وکارهایی که با هر تغییر مقررات، باید خود را دوباره اختراع کنند. در این میان، بانک مرکزی نه تنها بیکار ننشسته، بلکه تلاش کرده تا جایگاه خود را در رأس هرم حفظ کند. سیزدهم آذرماه ۱۴۰۳، هیئت‌عالی این نهاد سندی با عنوان «چارچوب سیاست‌گذاری و تنظیم‌گری بانک مرکزی در حوزه رمزیول‌ها» را تصویب کرد؛ سندی که ضمن به رسمیت شناختن رمزیول‌ها، صراحتاً اعلام می‌کرد هرگونه فعالیت در قالب کارگزار یا نهاد امین در این حوزه، نیازمند گرفتن مجوز رسمی از خودش است. در بخشی از این سند نیز آمده بود که تدوین دستورالعمل‌های اجرایی با مشارکت وزارت اقتصاد و دیگر ذی‌نفعان انجام خواهد شد؛ یعنی هم رسمیت، هم انحصار. این پایان ماجرا نبود. با بالا گرفتن جدال‌های پنهان و آشکار میان پلتفرم‌های رمزارزی و نهادهای تصمیم‌گیر، نهایتاً در ۱۵ بهمن‌ماه سال گذشته، رئیس‌جمهور وارد میدان شد و در نامه‌ای به رئیس‌کل بانک مرکزی، این نهاد را به‌عنوان متولی انحصاری تنظیم‌بازار رمزیول معرفی کرد؛ تنها مرجع مجوزدهی، نظارت، سیاست‌گذاری و تدوین مقررات. در همین نامه، ضرب‌الاجلی نیز تعیین شد؛ فعالان این حوزه باید تا ۲۰ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۴ مدارک و اطلاعات خود را تحویل دهند و مجوز بگیرند، وگرنه مطابق مواد ۲۷ و ۳۸ قانون بانک مرکزی با آن‌ها برخورد قانونی خواهد شد. این اولتیماتوم البته با واکنش تند فعالان بازار همراه بود. کمتر از یک‌ماه پیش، انجمن‌فین‌تک ایران در نامه‌ای رسمی خطاب به رئیس‌جمهوری، هشدار داد که فشار بانک مرکزی برای امضای تعهدنامه از صرافی‌های رمزارزی، پشتوانه قانونی ندارد و با اصول بنیادین قانون اساسی، به‌ویژه اصل ۲۵ که حفظ حریم خصوصی و محرمانگی داده‌ها اشاره دارد، در تعارض است. در این نامه، اقدامات بانک مرکزی «اعمال حاکمیت غیرقانونی» توصیف شده‌اند که می‌توانند پیامدهای سنگینی برای زیست‌بوم اقتصاد دیجیتال کشور داشته‌باشند.

▼ یکی چه می‌گوید و آن یکی چه پاسخی دارد؟

بانک مرکزی، به‌عنوان نهاد مسئول سیاست‌های پولی و مالی کشور، از آغاز ورود رمزارزها به اقتصاد ایران، نگاهی محتاطانه و محافظه‌کارانه به این فناوری نوین داشته است. این نهاد، رمزارزها را به‌دلیل ماهیت غیرمتمرکز، ناشناس و کنترل‌ناپذیر آن‌ها، تهدیدی بالقوه برای ثبات نظام مالی و ابزاری احتمالی برای پول‌شویی، قرار مالیاتیی و خروج سرمایه می‌داند. از همین رو، در تمام بیانیه‌ها و مواضع رسمی خود بر این نکته تأکید کرده که تنظیم‌گری و نظارت بر حوزه رمزارزها باید انحصاراً در اختیار بانک مرکزی باقی‌بماند.

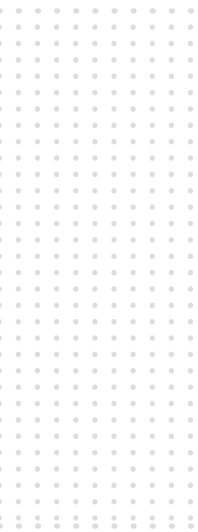
بانک مرکزی برای این ادعا به پشتوانه‌های قانونی محکمی نیز استناد می‌کند؛ نامه ریاست‌جمهوری در ۱۵ بهمن‌ماه ۱۴۰۲، همچنین مفاد قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۳۰ خردادماه ۱۴۰۲؛ به‌ویژه جزء‌های (۱۳) و (۱۴) بند (الف) و تبصره (۱) ماده (۴) و ماده (۵۹) این قانون که صراحتاً تنظیم‌گری و ابلاغ مقررات در حوزه رمزیول‌ها و رمزارزها را بر عهده این نهاد نهاده‌اند. از نگاه بانک مرکزی، رمزارزها هرچند مبتنی بر فناوری‌های نو هستند، اما به‌دلیل ایفای نقش در مبادله ارزش و تسهیل تراکنش‌ها، در عمل ماهیتی پولی دارند و به‌همین دلیل در حیطه صلاحیت قانونی این نهاد قرار

درگاه‌های پرداخت برای صرافی‌ها به ۲۵ میلیون تومان محدود شد. این تصمیم‌ها اگر چه با اهداف نظارتی و کنترل بازار گرفته شدند، اما از نگاه صرافی‌ها به‌جای شفاف‌سازی، حکم دست‌اندازهایی بزرگ را داشتند؛ موانعی که عملاً مانع عملکرد روان و رقابتی این کسب‌وکارها در بازار داخلی شدند.

نقطه جوش این فشارها، نیمه دوم سال گذشته بود. در دو نوبت در ماه‌های آبان و دی، بدون هیچ اطلاع قبلی، درگاه‌های پرداخت صرافی‌ها به‌طور ناگهانی مسدود شدند. این اقدام مانند جرقه‌ای در انبار باروت عمل کرد؛ بیش از ۵۰ صرافی و کسب‌وکار فعال در حوزه رمزارزها با انتشار بیانیه‌ای اعتراضی، اقدامات بانک مرکزی و شرکت‌شاپرک را تهدیدی جدی علیه اقتصاد دیجیتال کشور و حقوق کاربران دانستند. انجمن‌های فین‌تک و بلاکچین نیز با پیوستن به این اعتراض‌ها، به‌ویژه روی نبود شفافیت در تصمیم‌گیری و تأثیرات مخرب چنین سیاست‌هایی بر اعتماد عمومی انگشت گذاشتند. در پاسخ، بانک مرکزی و شاپرک از اهداف خود دفاع کردند؛ کنترل بیشتر بر جریان مالی، افزایش شفافیت تراکنش‌ها، مهار نوسانات ارزی و نظارت دقیق‌تر. اما این فقط آغاز راه بود. صرافی‌ها حالا موظف بودند اطلاعات کامل کاربران، سابقه تراکنش‌ها، مشخصات مدیران و کارکنان و حتی ساختار مالی خود را به اشتراک بگذارند. استفاده از پرداخت‌یارها ممنوع و دسترسی مستقیم به PSPها و بانک‌ها الزامی شد. حتی پای محدودسازی رمزارزهایی مانند تتر نیز به میان آمد. از نظر بانک مرکزی این اقدامات چارچوب راهبردی برای نظارت‌پذیرتر کردن صرافی‌های رمزارزی و تأمین امنیت کاربران و حتی مقابله با اختلال‌های ارزی بود.

در سمت اصلی ذی‌نفعان این تصمیم‌ها، صرافی‌های رمزارز قرار دارند که این قاعده‌گذاری‌ها رانته‌تها مزاحم کسب‌وکارشان، که ناقض حریم خصوصی کاربران می‌دانند؛ قوانینی که به‌زعم آن‌ها با روح بین‌المللی و آزاد رمزارزها سازگار نیستند. نتیجه؟ موجی از نامن‌گذاری‌ها، جلسات و رایزنی‌ها با نهادهای بالادستی برای روشن‌تر شدن مرز مسئولیت‌ها.

در یکی از مهم‌ترین این مکاتبات، انجمن فین‌تک ایران در اسفندماه ۱۴۰۲ نامه‌ای رسمی به مرکز ملی فضای مجازی ارسال کرد. پاسخی که سرپرست معاونت اقتصادی این مرکز داد، اختلاف دیدگاه‌های نهادهای متولی را وارد فضای تازه‌ای کرد. امیر سیاح در جوابیه‌اش استدلال کرده بود که براساس قانون، تنها کمیسیون عالی تنظیم‌مقررات فضای مجازی اختیار سیاست‌گذاری کلان در حوزه رمزارزها را دارد و بانک مرکزی صرفاً می‌تواند بر رمزیول‌ها، آن دسته از دارایی‌های دیجیتال که نقش پول را ایفا می‌کنند، نظارت کند. تلقی مرکز ملی فضای مجازی این است که رمزارزهای جهان‌روا مانند بیت‌کوین و اتریوم، به‌دلیل نداشتن نقش مسلط در پرداخت‌های داخلی، اساساً «پول» تلقی نمی‌شوند و در نتیجه در دایره صلاحیت بانک مرکزی قرار نمی‌گیرند.

▼ دو نگاه، دو روایت، دو مسیر

پشت تمام این جدال‌ها، یک پرسش ساده اما سرنوشت‌ساز پنهان شده: آیا رمزارزها صرفاً مسئله‌ای پولی هستند که باید تنها با عینک اقتصاد سنتی به آن‌ها نگریست؟ یا آن‌طور که وزارت ارتباطات می‌گوید، پدیده‌ای پیچیده، فناورانه و چندوجهی‌اند که باید حکمرانی‌شان را میان نهادهای گوناگون تقسیم کرد؟ دو نگاه، دو روایت، دو مسیر متفاوت در برابر یک واقعیت در حال رشد.

بانک مرکزی صریح و قاطع است؛ تنظیم‌گری بازار رمزارزها فقط برعهده ماست. استنادش هم روشن است؛ به قوانین صریح مجلس و مأموریتی که در قانون جدید بر دوش این نهاد گذاشته شده. اما در طرف دیگر، وزارت ارتباطات می‌گوید ما چرا از این ساده‌سازی‌ها فراتر است. به‌باور آن‌ها، رمزارزها تنها ابزار مالی نیستند؛ آن‌ها درهم‌تنیدگی‌ای از فناوری، اقتصاد، جامعه و حتی فرهنگ‌اند و برای مواجهه مؤثر با چنین پدیده‌ای باید نگاهی فراسازمانی داشت و نهادهای اقتصادی، فناورانه، قضایی و بخش خصوصی را پای میز سیاست‌گذاری آورد.

گرچه تضاد دیدگاه‌ها تازه نیست، حالا از جلسات بسته به صفحه اول روزنامه‌ها و از نام‌گذاری‌های اداری به میدان مناظره عمومی و بیانیه‌دادن‌ها رسیده است. هر دو نهاد به‌دنبال آن‌اند که حرف‌شان فصل الخطاب شود اما از آن سو کسب‌وکارهای رمزارزی و فعالان این حوزه، هنوز در ابهام به‌مسر می‌برند و نمی‌دانند سر آخر باید از چه نهادهای مجوز بگیرند، تابع چه قواعدی باشند، یا اینکه به‌ناچار احتمالات مواجهه با ریسک‌های آینده را چشم‌پسته و نادانسته پیش‌بینی می‌کنند.

▼ چارچوبی برای نظارت‌پذیری

سال‌های چندی است که صرافی‌های رمزارز در میانه یک میدان تاریک اما پرچالش ایستاده‌اند؛ جایی میان قواعد متغیر، نهادهای متنوع و تصمیم‌هایی که گاهی از یکدیگر بی‌خبرند. در این فضای خاکستری، چیزی که بیش از همه از بین رفته، ثبات و پیش‌بینی‌پذیری است؛ دو عنصر حیاتی برای هر کسب‌وکار، به‌ویژه در بازاری نوپا و پرریسک مانند رمزارزها. مردادماه ۱۴۰۲، پلیس فتا الزام تسویه ۷۲ ساعته تراکنش‌های رمزارزی را ابلاغ کرد و در پایانیز سال گذشته نیز با تصمیم بانک مرکزی، سقف تراکنش روزانه